

Connexxion Openbaar Vervoer
t.a.v. dhr. R.M. Ouwehand en dhr. A. Leschot

Betreft: advies tarieven BRU en provincie Utrecht 2012

Utrecht, 1 december 2011

Geachte heren Ouwehand en Leschot,

Dank u zeer voor uw adviesaanvraag tarieven 2012.

Het ROCOV-Utrecht heeft uw adviesaanvraag voor de tarieven in de concessies van BRU en provincie Utrecht (PU) voor 2012 daags na onze vergadering van 15 november ontvangen. Uit contacten met andere ROCOV's - en doordat de opdrachtgevers ons al op 3 november hadden geïnformeerd - waren wij in hoofdlijnen al op de hoogte van de inhoud van de aanvraag. Daardoor hebben wij onze reactie in de vergadering kunnen bespreken en een advies kunnen voorbereiden. Het zou echter correct zijn geweest als uw aanvraag ons eerder had bereikt.

Uw voorstel bevat elementen die voor heel Nederland gelden en regionale elementen die verschillend gelden voor de concessies van de provincie en van het BRU. Wij zullen deze elementen hieronder behandelen. Allereerst geven wij een inleiding op de visie van het ROCOV op tariefbeleid.

In de concessies van BRU en PU geldt tot 3 november 2012 het jaar tariefvriest, waarin volgens toezegging van de minister aan de Tweede Kamer geen andere wijzigingen in de tarieven dan een landelijk vastgestelde indexering mogen plaatsvinden.

Indexering tarieven

Het ROCOV vindt een indexering van 4,9% te hoog. Hiervoor heeft het ROCOV de volgende redenen:

1. De verwachte inflatie van 2012 is 2,0%. De tariefindex komt hier ver bovenuit. De door u voorgestelde tariefsverhoging komt bovendien niet voor de eerste maal ver uit boven de inflatie. Reeds voor 2010 en 2011 is sprake geweest van zeer forse prijsstijgingen in het OV. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat het OV zich uit de markt aan het prijzen is, met extra reizigersverlies als gevolg. Het aanbod van het openbaar vervoer is de afgelopen jaren landelijk toegenomen, met helaas een marginaal effect op het aantal reizigers. Excessieve prijsstijgingen over de afgelopen jaren zijn een belangrijke oorzaak van de stagnatie van de groei van het openbaar vervoer.
2. De NS-tariefsverhoging is gemiddeld 2,21%. De tariefindex gaat hier ver bovenuit.
3. U wilt reizigers laten betalen voor oud-reizigers die door de tariefsverhoging niet meer reizen. Dat vindt het ROCOV onterecht. Bij te sterk reizigersverlies komt u in een negatieve spiraal terecht: minder reizigers → minder buslijnen → minder reizigers → prijsverhogingen → minder reizigers enz. In uw redenering ontbreekt bovendien consistentie. Bij een stijging van het aantal passagiers worden de tarieven

voor de bestaande reizigers niet verlaagd omdat meer inkomsten worden binnengehaald.

4. Het ROCOV-Utrecht is van mening dat een tariefbeleid gericht moet zijn op het optimaliseren van het maatschappelijk nut van het openbaar vervoer in onze maatschappij. In dat kader past het dat het gebruik van het openbaar vervoer gestimuleerd dient te worden. Het totale OV-beleid (prijsbeleid en ander beleid) dient als effect te hebben dat er een reizigersgroei plaatsvindt, niet dat reizigers weglopen.
5. In de huidige tijd van marktwerking mag meer verantwoordelijkheid bij de vervoerder worden neergelegd om op andere manieren brandstofprijsstijgingen op te vangen. Het stijgen van de brandstofprijs is immers bedrijfsrisico. Het differentiëren van tarieven door bijvoorbeeld een stevige dalkorting aan te bieden (analoog aan de nieuwe producten die NS voert) is in onze ogen een veel betere methode om meer inkomsten te generen.

Gelet op bovenstaande argumenten adviseert het ROCOV u de indexering vast te stellen op 2%, conform de verwachte inflatie over 2012.

Ook vragen wij u aandacht voor het volgende:

- Dat de Landelijke Tarief Indexatie (LTI) door alle overheden op de zelfde wijze wordt gehanteerd en ook gebruikt wordt voor de tarieven van de kilometers. Dat overheden daarnaast aanvullende prijscorrecties willen hanteren blijft daarbij mogelijk.
- Dat er bij de overgang van de huidige indexeringsmethode naar de nieuwe geen grote overgangsmutaties komen.

De individuele tariefaanvragen

Hieronder gaat het ROCOV in op de verschillende tarieven waarover door u advies is gevraagd. Allereerst komen de landelijke tarieven aan bod, vervolgens de regionale tarieven.

Landelijk Tarievenkader

a. *Instaptarief OV-chipkaart*

Het ROCOV adviseert positief om dit tarief gelijk te houden op €4,-.

b. *Basistarief OV-chipkaart*

Het ROCOV adviseert negatief over het laten toenemen van het basistarief van €0,79 naar €0,83. Wij kunnen niet akkoord gaan met de voorgestelde indexering van 4,9%.

c. *Leeftijdskortingen OV-chipkaart*

Het ROCOV adviseert positief op dit voorstel.

d. *Pilot Virizis reisproduct*

Inmiddels hebben wij begrepen dat de periode voor de verkrijgbaarheid van het Vizirisabonnement is verlengd. Dit abonnement is ingevoerd vanwege de belemmeringen die de doelgroep ondervindt bij het reizen met het openbaarvervoer in stad en streek. Wij gaan ervan uit dat de evaluatie van de proef met ons besproken wordt en dat er na deze bespreking een definitief uitsluitsel komt over de verdere verkrijgbaarheid van het Vizirisabonnement.

e. *Altijd Korting*

Over het nieuwe product *Altijd Korting OV* adviseert het ROCOV positief. We maken wel het aandachtspunt een betere naam voor het product te bedenken om bij de reiziger

geen verwarring te wekken. De korting geldt immers alleen in het stads- en streekvervoer en niet op treinen van de NS.

f. Stad-/streeksupplementen

Tot nu toe kan bij een NS-trajectabonnement een stad-/streeksupplement voor 1, 2 of 3 zones worden gekocht, dat geldig is op bus, tram en metro aan beide uiteinden van het treintraject. Dit supplement is formeel een onderdeel van het NVB. De voornemens van de overheden bestaan uit twee onderdelen:

- a) het verkrijgbaar stellen van het Altijd Korting-abonnement tegen een verlaagde prijs bij aankoop van het Altijd Voordeel-abonnement van NS;
- b) het afschaffen van het stad-/streeksupplement per 1-1-2012, mits de bovengenoemde abonnementcombinatie dan beschikbaar is.

Over voornemen (a) kunnen we positief zijn. Beide abonnementen bieden een vastrechtorkorting die geldig is in heel Nederland. Ze sluiten daarmee logisch op elkaar aan.

Voornemen (b) is echter – vanuit de reiziger gezien – geen logisch gevolg van voornemen (a). De introductie van het NS-abonnement Altijd Voordeel betekent namelijk niet dat het NS-Trajectabonnement wordt afgeschaft. Voor een flinke groep forenzen is het Altijd Voordeel-abonnement geen aantrekkelijk alternatief. NS beziet daarom momenteel de mogelijkheden om de trajectabonnementen in een of andere vorm te verchippen. NS verwacht de consumentenorganisaties in het LOCOV hierover begin 2012 een adviesaanvraag te sturen.

Het streven om de stad-/streeksupplementen per 2012 te beëindigen heeft dan ook niet onze instemming.

- 1) Wij vinden dat abonnementen die doorlopen tot een datum na 1-1-2012 op zijn minst tot het einde van de overeengekomen termijn geldig moeten blijven, net zoals de overheden dit voor de sterabonnementen hebben afgesproken. Zoals bij alle abonnementen, is ook hier sprake van contracten tussen reizigers enerzijds en NS respectievelijk stads- en streekvervoerbedrijven anderzijds. Bij tussentijdse beëindiging door OV-bedrijven ontstaan vraagstukken omtrent minimale opzegtermijn en restitutie, waarover het toegezonden voornemen van de overheden niets vermeldt. Met een onuitgewerkt voornemen, dat nadelige gevolgen kan hebben voor de huidige abonenthouders, kan een consumentenorganisatie onmogelijk instemmen.
- 2) Wij vinden dat voor houders van een NS-Trajectabonnement een aantrekkelijke uitbreiding voor het gebruik van het stads- en streekvervoer beschikbaar moet blijven, ook in de toekomst. Een abonnement met afgekocht reisrecht (voor gebieden of trajecten aansluitend op het treintraject) zou het beste aansluiten op het karakter van het Trajectabonnement. De abonenthouder hoeft dan immers geen aparte regeling te treffen om zijn kaart doorlopend van saldo te voorzien voor het bus/tram/metro-deel van zijn woon-werktraject. De overheden hebben echter in het LTK geen landelijke abonnementsvorm met afgekocht reisrecht afgesproken. Een gemakkelijker realiseerbare oplossing kan dan zijn, het Altijd Korting-Abonnement aan te bieden bij NS-Trajectabonnementen, tegen dezelfde verlaagde prijs als bij het Altijd Voordeel-abonnement van NS. In het voornemen van de overheden wordt deze mogelijkheid genoemd, echter zonder zekerheid over de realiseerbaarheid en over de haalbaarheid van 1-1-2012 als invoeringsdatum (hierop “wordt momenteel nog gestudeerd”). Zonder zekerheid over de invoering bij de NS-Trajectabonnementen vinden wij dat niet positief over de beëindiging van het stad/streeksupplement kan worden geadviseerd.

ROCOV UTRECHT

regionaal overleg consumentenorganisaties
openbaar vervoer

Wij zijn van mening dat over de voorgenomen wijziging (of afschaffing zonder vervanging) van het stad-/streeksupplement bij de NS-Trajectabonnementen een gezamenlijke adviesaanvraag van de overheden en NS aan de consumentenorganisaties zou moeten volgen.

g. Studentenreisrecht

Het ROCOV adviseert positief op dit punt.

h. Kids Groepsticket

Het ROCOV adviseert positief op dit punt.

i. Buzzer

Het ROCOV adviseert negatief op dit tarief, aangezien de prijsstijging uitkomt boven de inflatie van 2%.

Regionale tarieven BRU

j. Kilometertarief BRU

Het ROCOV adviseert negatief om het kilometertarief te verhogen van €0,105 naar €0,112. Conform de door ons voorstel om de tariefindex niet meer te laten toenemen dan 2%, komen wij uit op een kilometertarief van €0,107.

k. Sterabonnementen

Met betrekking tot de sterabonnementen adviseren wij negatief met betrekking tot de prijsontwikkeling. Ook voor dit product geldt dat het ROCOV adviseert de prijsstijging tot 2% te beperken. Met betrekking tot het wel of niet verchikken van de sterabonnementen vinden wij dat er naar een uniforme regeling in heel Nederland moet worden gezocht. Dit omdat het voor de reiziger onduidelijk is wanneer wel en wanneer niet in- en uitgecheckt moet worden.

Daarnaast willen wij opmerken dat in de provincie Utrecht en in de BRU-concessies er nog geen regionale tarieven zijn ontwikkeld als vervanging van de abonnementen.

l. ov-jaarkaart

Over de verhoging van het tarief voor 1 persoon kunnen wij positief adviseren. De lage prijs van de bij-abonnementen voor gezinsleden was bedoeld om het OV wat betreft prijs concurrerender te maken t.o.v. de auto. Wij betreuren het dat deze filosofie wordt losgelaten. Deze beleidswijziging verloopt veel te bruusk, met prijsstijgingen voor bijkarten (stad-/streekaandeel) die oplopen tot bijna een verdrievoudiging. Deze grote prijsaanpassing zou geleidelijk (in stappen) moeten worden doorgevoerd.

m. Vredenburgovereenkomst BRU

Het ROCOV adviseert positief over dit voorstel.

n. FC-Utrechtcontract GVV

Het ROCOV adviseert positief over dit voorstel. Het ROCOV zou graag het bij dit kaartje gehanteerde indexatiemethode conform de CPI vaker toegepast zien.

o. Retourtje kunst

Het ROCOV adviseert positief over dit voorstel.

p. Mesoskaartje BRU

Het ROCOV is van mening dat als het Mesoskaartje dezelfde prijs zou krijgen als de schillenkaart, het nut van deze kaartsoort verdwijnt. Een verhoging van €1,60 tot €2,50 is een prijsverhoging van maar liefst 56%. Een verhoging die voor het ROCOV veel te groot

Aan Rocov-Utrecht nemen deel: CliëntenBelang Utrecht, COSBO, Fietzersbond afdeling Utrecht, Hogeschool Utrecht, Natuur- en Milieufederatie Utrecht, ROVER, SOLGU, Universiteit Utrecht, USF Studentenbelangen, Utrechtse vereniging Kleine Kernen en de Vervoerzie UMC.

is. Als de kaartsoort blijft bestaan, zou hoogstens mogen worden verhoogd met de normale indexering ter grootte van een inflatiecorrectie.

q. Vervoerbewijs arrestanten Politie Utrecht

Het ROCOV adviseert positief over dit voorstel.

r. Vrijmarktkaartje BRU

Het ROCOV adviseert positief over dit voorstel.

s. Regionale tarieven (niet geïndexeerd)

Het ROCOV adviseert positief over al deze voorstellen.

Landelijke en Regionale tarieven Provincie Utrecht

Aangaande de tarieven van de concessie provincie Utrecht adviseert het ROCOV hetzelfde als voor dezelfde producten van de concessie van BRU. De andere producten van de Provincie Utrecht worden hieronder besproken.

t. Vrijvervoer voor personeel

Uw voornemen is het vrij vervoer voor uw personeel af te schaffen. Wij vinden dat een weinig sympathieke maatregel. Daarnaast ontbreekt een toelichting geheel. Het ROCOV adviseert daarom negatief.

u. Geschenkdagkaart

Het ROCOV adviseert positief over dit voorstel.

v. Kilometertarief Provincie Utrecht

Het ROCOV adviseert negatief om het kilometertarief te verhogen van €0,104 naar €0,11. Conform de door ons voorstel om de tariefindex niet meer te laten toenemen dan 2%, komen wij uit op een kilometertarief van €0,106.

w. Vaste ritprijs buurtbus op OV-chipkaart

Het ROCOV adviseert negatief om de ritprijs van de buurtbus te verhogen van €1,54 naar €1,62. Dit is een kostenstijging van 5,2%. Conform de door ons voorstel om de tariefindex niet meer te laten toenemen dan 2%, komen wij uit op een tarief van €1,57.

x. Regionale tarieven (niet geïndexeerd)

Het ROCOV adviseert positief over al deze voorstellen.

Ten slotte

Natuurlijk zijn wij benieuwd naar uw reactie op ons advies. Wij verwachten uw schriftelijke reactie binnen vier weken na verzending van dit advies.

Met vriendelijke groet,

drs. J. van Leijenhorst
Voorzitter ROCOV Utrecht